

Mahai-ingurua Lizartzan

Lizartza, Gipuzkoa

Aurkibidea

Biografia

Honako hauek hartu zuten parte 2011ko urriaren 24an Lizartzako zaharren egoitzan burutu zen tertulian. Ezkerretik hasita, Maria Zinkunegi Agirre (1934-02-02), Sagrario Urdanpilleta Gogorza (1933-04-20), Sagrario Soroa Iturrioz (1932-03-27) eta Luxia Garmendia Garmendia (1932-12-12).

Zintak

LIZ-009

- **Proiektua:** Lizartzako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Soroa Hernandez, Maddi
- **Data:** 2011-10-24
- **Iraupena:** 41 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Oruesagasti, Ainitze

LIZ-010

- **Proiektua:** Lizartzako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Soroa Hernandez, Maddi
- **Data:** 2011-10-24
- **Iraupena:** 67 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Gaston Balerdi, Izaskun

Pasarteak

1. Eskolako oroitzapenak

- **Erref:** LIZ-009/001
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:03:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Eskola garaiko kontuak. Zenbat urterekin hasten ziren; bost-sei urterekin. Irakasleak: Mari Karmen Jauregi maistra, "Xague" esaten zioten beste bat. Zigorrak. Eskolan erdaraz hitz egiten behar izaten zen

2. Dotrina euskaraz eta erdaraz

- **Erref:** LIZ-009/002
- **Iraupena:** 0:00:31. **Hasi:** 00:03:06. **Bukatu:** 00:03:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

Dotrinari buruz hitz egiten dute. Eskolan, erdaraz ikasten zuten dotrina; elizan, berriz, euskaraz.

3. "Viva España" kantatu behar

- **Erref:** LIZ-009/003
- **Iraupena:** 0:00:22. **Hasi:** 00:03:37. **Bukatu:** 00:03:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskola garaiko kontuak. "Viva España" kantatu behar izaten zuten Espainiako banderaren aurrean.

4. Lau kilometro egunero

- **Erref:** LIZ-009/005
- **Iraupena:** 0:00:36. **Hasi:** 00:05:15. **Bukatu:** 00:05:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Eskolara oinez joan behar: egunean, lau kilometro egiten zituen joan-etorrian. Bakarrik egiten zuen bidea, anaiak alde egiten zion.

5. Txotxak biltzera erreka ondora

- **Erref:** LIZ-009/006
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:05:51. **Bukatu:** 00:06:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Etxean zer lan egin behar izaten zituzten: txotxak biltzera joan behar izaten zuen erreka bazterrera. Eskolatik atera eta etxera joan behar izaten zuen; ez zen jolasean geratzen.

6. Aitei buruz

- **Erref:** LIZ-009/009
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:07:21. **Bukatu:** 00:08:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Sagrario Soroak gogoratzen du txotx asko biltzen zituenean aita eztarriako hartu ohi zuen pastilla "Richelieu" bat ematen ziola; sari moduan. Maria Zinkunegik, berriz, aita errieta egiten ziola esaten du.

7. Patatak zuritu behar

- **Erref:** LIZ-009/010
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:08:00. **Bukatu:** 00:09:30

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Luxia Garmendia eskolatik atera eta etxera joan behar izaten zuen afaritarako patata zuritzera, baina berak patatak alde batera utzi eta lagun batekin kalera ateratzea nahiago izaten zuen. Gero, lagunak laguntzen zion patatak prestatzen. Nolako patatak izaten ziren azaltzen du.

8. Eskolara joatea

- **Erref:** LIZ-009/012
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:10:10. **Bukatu:** 00:11:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Eskolako kontuak. Batzuk egunero joaten ziren eskolara. Besteak, berriz, sarritan eskolara joan gabe gelditzen ziren baserriko lanetan lagundu behar izaten zutelako.

9. "Marimutil hutsak"

- **Erref:** LIZ-009/013
- **Iraupena:** 0:03:23. **Hasi:** 00:11:36. **Bukatu:** 00:14:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Umetako jolasak: gordeketan, txorro-morroka, sokasaltoan, txingoan, potoketan... Klean ibiltzen ziren jolasean, automobilik ez zen ibiltzen eta. Muñeka: abiarekin egindakoa. Gurasoek egindako sakrifizioak.

10. Txakurrak soinekoa puskatu

- **Erref:** LIZ-009/014
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:14:59. **Bukatu:** 00:16:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Umetako kontuak. Auzoko txakur bateak soinekoa puskatu zionekoa. Aldatzeko beste soinekorik ez, eta amak soinekoa josi eta berriz joan zen lagunengana.

11. Kartera ostu

- **Erref:** LIZ-009/015
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:16:36. **Bukatu:** 00:18:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Umetako kontuak. Kartera ostu eta dirua galdutakoak. Askarateko erromerian dirua galdu zuteneko pasadizoa. Egunerokoan ez zen goxokirik jaterik izaten.

12. Umetan jasotako opariak

- **Erref:** LIZ-009/016
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:18:56. **Bukatu:** 00:20:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Etxekoek egindako opariak: sandaliak, komunioa egiteko zapatak, estutxea, josteko tresnak, bururako zintak...

13. Gizonak eta taberna

- **Erref:** LIZ-009/017
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:20:42. **Bukatu:** 00:22:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Aisia » Taberna giroa
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Gizonek erabiltzen zuten dirua. Gizonak eta tabernako joera. Gurasoen arteko harremana. Aitei buruz hitz egiten dute.

14. Fruta lapurtzera

- **Erref:** LIZ-009/018
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:22:09. **Bukatu:** 00:23:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Umetako kontuak. Udazkenean, fruta lapurtzera joaten ziren. Jolas asko egiten zuten. Bizilagunekin nolako harremana zuten.

15. Tomate potea bota

- **Erref:** LIZ-009/019
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:23:00. **Bukatu:** 00:23:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Jolasean zebiltzala baserritik tomate potea bota eta guardia zibilak parean tokatu zireneko pasadizoa.

16. Zorroztaileak

- **Erref:** LIZ-009/020
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:23:51. **Bukatu:** 00:25:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

"Txorroxkilerok". Aitona eta amona batzuk ibiltzen ziren "¡Afilador!" esanez kalean barrena. Gaiztakeria: zorrozkilerokari harria bota zionekoa.

17. "Karatxoa" eta katu-hestezko pilota

- **Erref:** LIZ-009/021
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:25:11. **Bukatu:** 00:27:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Herrian bazen emakume bat aurpegian "karatxo" handi bat zuena. Jolasean zebilela, pilota bota zion aurpegira eta "karatxoa" atera zion. Korrika alde egin eta ezkutatu egin zen. Pilota: katu-hestearekin egindakoa.

18. Inklusako ahizpa

- **Erref:** LIZ-009/022
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:27:54. **Bukatu:** 00:29:13

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Familia eredu desberdinak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Umetako kontuak. Ahizpa bat inklusakoa zen. Gaiztakeria: behin harekin haserretu eta "ez zela gurea" (inklusakoa zela) esan zion. Gurasoak asko haserretu ziren, eta haien errieta ez entzuteko bizilagunen etxea joan zen lo egitera.

19. Dotrina

- **Erref:** LIZ-009/023
- **Iraupena:** 0:03:34. **Hasi:** 00:29:13. **Bukatu:** 00:32:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Dotrina zaila omen zen. Dotrina erdaraz esaten dute: "Cree en Dios padre todo poderoso...". Don Gregorioren makila zuriari beldurra zioten: dotrina ez zekienari makilarekin jotzen zion. Bi komunio egin behar izaten ziren.

20. Neskametzatik komentura

- **Erref:** LIZ-009/025
- **Iraupena:** 0:06:08. **Hasi:** 00:33:12. **Bukatu:** 00:39:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Lanbideak » Neskameak
- Euskara » Tratamenduak

Laburpena:

Neska gazteak zirela neska bidali zituzten. Emakume batek kontatzen du Orexan hiru urte neskame egin eta gero, Elizondoko komentu batera bidali zutela. Oso gaizki pasa zuen. (Hika kontatzen du pasadizoa). Apaizaren laguntzarekin etxekoei jakinarazi zien ez zuela komentuan egon nahi, eta bere bila joateko. Elizondoko komentutik atera eta kamioilari batek lagundu zion trenean Iruneraino.

21. Tropak Lizartzara heldu zirenekoa

- **Erref:** LIZ-010/002
- **Iraupena:** 0:05:44. **Hasi:** 00:02:06. **Bukatu:** 00:07:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:

Gerraren hasiera gogoan dute laurak. Luxiak etxetik nola atera zituzten kontatzen du: aita aguazila zuen eta honek eman zien gertu zeudenaren berri. Mariak ondo gogoan dauka Santiago eguna zela eta meza entzun behar izan zutela aurretik. Bazkaltzen ari zirela, apaiza ikusi zuten maindire zuriarekin ermitan behera bazetozela esanez. Denbora gutxi egin omen zuten Lizartzan. Ez pasatzeko, ikatz zakuekin parapetoak egin zituzten eta baita zulo handiak ere. Leaburu eta Txaraman kalte handiagoak eragin omen zituzten.

22. Gerraosteko gosea

- **Erref:** LIZ-010/004
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:09:41. **Bukatu:** 00:11:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerraostea okerragoa izan zen ordea. Gose handia eta jaki eskasia bizi izan zuten. Bizilagun bati gertatutako anekdota kontatzen du.

23. Hildakoein buruz

- **Erref:** LIZ-010/007
- **Iraupena:** 0:05:13. **Hasi:** 00:14:34. **Bukatu:** 00:19:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:

Ume asko ekartzen zituzten familiek nahiz eta zailtasun handiak bizi. Hildako haur asko izaten zen garai hartan. Linbora joaten omen zien. Bere burua galdu zuen gizon bati buruz ere ari dira, bekatuan hil zelako hiletarik ez omen zioten egin. Anekdota bat kontatzen du Sagrariok.

24. Lan eta lan, besterik ez zegoen

- **Erref:** LIZ-010/009
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:20:32. **Bukatu:** 00:21:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Sagrario Soroa hamahiru urterekin joan zen neskame. Ezkondu aurretik, bost urte egin zituen fabrikari.

25. Medikuaren etxean irratia entzuten

- **Erref:** LIZ-010/011
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:24:28. **Bukatu:** 00:26:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak

Laburpena:

Berrikuntzak. Arropa garbigailua, argindarra, telefonoa eta horrelakoak noiz eta nola iritsi ziren kontatzen dute. medikuak omen zen herrian irratia zuen bakarretakoa.

26. "A realito la tirada" Orexako jaietan

- **Erref:** LIZ-010/013
- **Iraupena:** 0:04:17. **Hasi:** 00:26:44. **Bukatu:** 00:31:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Orexako jaiak dituzte gogoan. "A realito la tirada" esaten zuen barkillo-saltzaileak. Txokolatea hartzera ere joaten ziren bertara. Jaiekin lotutako hainbat anekdota kontatzen dute. Gurasoek ere ahalegin handia egiten zuten jaietan. kanpotik gonbidatuak jasotzen zituzten etxean.

27. Nobio kontuak

- **Erref:** LIZ-010/014
- **Iraupena:** 0:05:19. **Hasi:** 00:31:01. **Bukatu:** 00:36:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

Hamasei urterekin hasi zen Sagrario Soroa senargaiarekin. Gazte ezkontzen ziren orokorrean. Ezkondu eta berehala umeak ekarri behar zituzten gainera. Nobio bila nola ibiltzen ziren kontatzen du. Orduan, neska gizen eta sendoek mutil gehiago izaten zuten atzetik.

28. Apretan ez bustitzearren oinutsik etxera

- **Erref:** LIZ-010/018
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:47:15. **Bukatu:** 00:49:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Gaur egun oso ondo bizi garela diote. Ordukoarekin konparatzen dute. Arropa gutxiago zuten lehen; konpondu egin behar izaten zituzten dirurik ez zegoelako.

29. Emakumea, lehen eta orain.

- **Erref:** LIZ-010/020
- **Iraupena:** 0:05:48. **Hasi:** 00:49:52. **Bukatu:** 00:55:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Emakumeak ez zuen lehen gaur egun bezainbeste eskubide. Senarraren aurrean amore eman behar izango zuela beti esan zion Sagrariori aitak ezkondu aurretik. Etxeko lanen banaketaz ari dira.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-03-03

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com